

Senki számára sem lehet „mellékes”

Égészségünk, életmódunk, környezetünk — mindennapi emberi létezésünk meghatározói. Olyan tényezők, amelyek senki számára sem lehetnek „mellékesek” vagy „mellékesek”. Az egyén egészségügyi, szociális problémái — olvasóink körében bizonyára nem szükséges magyarázgatni azt, hogy miért és hogyan — kihatnak környezetünkre, s visszahatnak az egész társadalomra. E gondokkal foglalkozni — humánus elveink és kötelességeink alapján — valamennyiünknek kötelessége. Már itt, az egyetemi tanulmányok viszonylag gondtalanabb éveiben is. Legalább a problémákkal való megismerkedés, a megoldásukat segítő szándék megfogalmazásának szintjéig — szerencsés esetben a tettekig is — el kellene jutnia minden leendő értelmiséginek.

A szegedi diákok egy része ehhez jó úton halad. A vöröskereszt szervezeti keretein belül a SZOTE-n 692 hallgató, a Tanárképző Főiskola 406 főiskolás (az Egészségügyi Főiskolai Karon 167 fő) kapcsolódott be eddig a szegedi, a megyei egészségügyi és szociális gondok enyhítésére. Tény — s érthetetlen tény — ugyanakkor, hogy legnagyobb felsőoktatási intézményünknek, a JATE-nak viszont nincs Vöröskereszt alapszervezete. S bár igaz, hogy az ilyen jellegű munkálkodás eredménye nem attól függ elsősorban, hogy a szervezet tagja legyen valaki, hanem sokkal inkább humanitárius szándékaitól és cselekvőkészségétől — mégis valószínűbb, hogy szervezett keretben eredményesebb munkát lehet végezni e téren.

Az intézményi vöröskereszt alapszervezetek a városi, megyei szervekkel összehangolva tevékenységüket, tudják — csak talán még nem bírják megfelelő propagandával a tagságuk körébe nem tartozó hallgatókban is tudatosítani — hogy mikor, milyen területeken van rájuk szükség. Az egyetemreink és főiskoláinkra járó hallgatók többsége azonban — kivéve egy-egy nagyobb szabású akció (például véradónapot, vagy falutétést) — jórészt nem is tudja, hogy mit, hol tudnak tevékenykedni.

Pedig van lehetőség bőven, erről győzőtt meg a közelmúltban a dr. Török Judittal, a Csongrád megyei Vöröskereszt titkárával folytatott beszélgetés is. Az orvosegyetemistáknak és a tanárjelölteknek elsősorban az egészségügyi életmódra való nevelésbe kellene bekapcsolódnia (összesen mintegy 200-an már próbálkoznak is ezzel). Az általános és köznevelésben a családi életre nevelés „tanóránai” megtartására, elsősorban a tanfolyamok vezetésére vállalkozhatunk. A tanárjelölteknek előadásokat tarthatunk (mint tessék is ezt például minden novemberben a fogorvostanhallgatóknak). Vagy például szakmai érdeklődésüknek megfelelően, de környezetük felé fordulva próbálhatnának például szakmai témát választani. (Nagyobb oktatói bonyolítás eredményeként bizonyára jóval több ilyen munka születne). Igen is keressük a tanárjelöltek és az orvos-tanhallgatók általi szűrővizsgálatok végzése.

Az említettekhez hasonlóan szakmai jellegű lehetőséget kínál például a joghallgatóknak az, hogy kapcsolódjanak a veszélyeztetett gyerekekkel való foglalkozásba, nevelésükbe; vagy például vegyenek részt az eltartható szerződéseket felülvizsgáló akciókban. A veszélyeztetett és a nevelőotthonokban lakó gyerekekkel való törődés is rengeteg lehetőséget tartogat a leendő pedagógusok számára — s nemcsak az idén, a gyermekévben. Csakúgy, mint például egy-egy KISZ-alapszervezetnek, vagy tanulmányi csoportnak, az idős emberekkel való kapcsolattartás, azok gondozása. (Csongrád megye — a 460 szegedi lakos közül 104 ezer már nyugdíjas; s megközelítőleg 6500-an vannak közöttük olyanok, akik 60. életévüket is betöltve, egyedül élnek!)

Nem lehet pontosan számbavenni, hogy a húszézer önkéntes Csongrád megyei véradó által tavaly adott összesen 11 ezer 200 liter vérből mennyit adtak egyetemisták, főiskolások. Csak az bizonyos — néhány „váltó” sikerrel végződött véradónap tanulságaként — hogy többen adhatnának. Gyarapítani kellene — az orvostanhallgatók körében már meglevő — ügynevezett készenléti brigádok számát, akik a kollégiumokban szinte percek alatt mozgósíthatók véradásra, ha arra sürgősen szükség van. Több diáktól kellene szervezett keret között bevonnunk ebbe a tevékenységbe. Hogy már egyetemi éveik alatt megtanulják, természetesen kötelességüknek — s ne számára érdektelenségnek, „mellékes”-nek — minősíteni az egészség, az életmóddal, a környezettel — azaz az embertársaival való törődést!

Bor Pálné

Munkatársunk halálával nagy veszteség érte a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 1. sz. Gyakorló Általános Iskoláját. A nevelő-oktató munka fáradhatatlan harcosa volt.

Törékeny természetét meghazudtoló szívóssággal, következetes szigorával, lelkiismeretes, pontos munkavégzésével mutatott példát a jövő pedagógusainak, és okos szeretettel tanította kis tanítványait a matematika tudományára. Példás családanya, kiváló pedagógus, és mint iskolai szakszervezeti titkár igazságos, önzetlen társadalmi munkás volt.

Iskolánk fennállásának 50. évfordulójára megünnepésekor üres lesz a helye — de munkatársai

sok-sok tanítványa szeretettel emlékeztetében kitörőhétetlen, örök helyet foglal el Bor Pálné, a Gyakorló Iskola matematika szakszervező tanára.

KECSE NAGY SÁNDOR NÉ az 1. sz. Gyakorló Iskola pártalapszervezeti titkára

Külszervezetek a SZOTE-n

A Szegedi Orvostudományi Egyetem vezető testületei a közelmúltban tárgyalták meg az intézmény nemzetközi kapcsolatairól szóló jelentéseket. A külszervezetek alakulásáról, a főbb eredményekről, illetve gondokról kérdeztük meg dr. Guba Ferencet, az egyetem tudományos rektorhelyettesét.

— Az egyetem nemzetközi tekintélyét bizonyítja, hogy a különböző országokból újabb és újabb igények mutatkoznak a tudományos együttműködés megteremtésére. Jelenleg mely külföldi intézményekkel tartanak fenn kapcsolatot, milyen az együttműködés jellege?

— A baráti szocialista országok közül különösen eredményes az együttműködésünk a hallei és a greifswaldi egyetemmel. Ez a kapcsolat a közös témák feldolgozása mellett asszisztensek cseréjét, a hosszabb tanulmányutakat, az együttes kutatómunkában való részvételt, valamint közös tudományos rendezvények megszervezését foglalja magába. Az olomouc-i tesztintézmény-nyel fennálló kapcsolatunk, kihasználtságát tekintve, az előzőek mögött marad. Sajnos Várnával és Odesszával csaknem formálisak a kapcsolataink — elsősorban az utaztatás nehézségei és a szervezési — lebonyolítási hiányosságok miatt. Több intézetünk részt vesz a KGST együttműködési témák kutatásában, feldolgozásában. Így például az Izotópdiaosztályi Laboratórium és az Orvosi Vegytani Intézet. A Biokémiai Intézet pedig az Interkozmosz programjában végez jelentős munkát az izomimmobilizáció-kutatás terén. A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika munkatársai 1972. óta fontos feladatokat látnak el az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megbízásából. Nem megoldott egyelőre a nyugat-európai és a fejlődő országok egyetemével való kapcsolatok kialakítása. Nincsenek ugyanis kölcsönöségi megállapodásaink, az egyes intézetek közötti együttműködés elsősorban személyi ismeretségen, a tudósok közös kutatómunkáján alapszik. Kellő tapasztalataink sincsenek, s a devizakérdés sem tisztázott. A megoldás az lenne, ha szerződéses kapcsolatokat hoznánk létre. Ami az intézményünkkel való kooperációban az újabb igényeket illeti, eddig az Indiában levő Chandigarh-i egyetem, valamint Jugoszláviából a novi sadi és a tuzlai egyetemek jeleztek érdeklődésüket.

— Hogyan vesznek részt az intézetek a tanszék a nemzetközi kapcsolatokban?

— A közös kutatómunkában, témafeldolgozásban való közreműködés mellett, oktatók, dolgozók hosszabb-rövidebb tanulmányútai, kongresszusokra utazás jelentik elsősorban a külszervezetekben való részvételt. A fejlődést mutatják a következő adatok: az 1974-beli 109-cel szemben 1977-ben 140 dolgozónk járt velünk kapcsolatban álló külföldi intézményben, a tudományos célú utazások száma ugyancsak 1977-ben 214 volt. Meg kell azonban mondanom, a nemzetközi konferenciákra csak ritkán juthatnak el kellő szám-

ban kutatóink, főként anyagi gondok miatt. Pedig a megfelelő információk beszerzése, a nemzetközi tudományos élettel való együttműködés érdekében ez feltétlenül kívánatos lenne!

— Milyen szerepet vállalnak a külszervezetekben az egyetem társadalmi szervezetei?

— Az egyetemi szakszervezet külföldi kapcsolataiban a legnagyobb jelentőség az üdülétes biztosítása. A SZOT külföldi üdülétesében évente 6-8 dolgozónk vesz részt, a Szociálistiszti szervezésében pedig általában nyolc-tíz fő utazhat. Emellett alapszervezetünknek közvetlen kapcsolata van a Kassai Műszaki Főiskola, a Lőcsei Kórház, a Kvetnicai Szanatórium, valamint a Krakkói Jagelló egyetem szakszervezetei és állami vezetőivel. A megkötött szerződés értelmében biztosítjuk egymás dolgozóinak nyári pihenését, ezen kívül szakmai programokat is szervezünk. A cseréüdülétesben belülről szervezett külföldi utakon évente 150-180 fő vesz részt, ebbe a családtagok is beleszámítanak. Nagy segítségünkre van a külszervezet munkájában az egyetemi KISZ-bizottság is, amely a hallgatók szakmai-politikai látókörének szélesítése, ismereteik bővítése érdekében, a szakmai cseregyakorlatok és a nyári külföldi munkák szervezésében, lebonyolításában vállalt jelentős szerepet. Ifjúsági szervezetünk kilenc testvérgyetemmel tart fenn kapcsolatot, az elmúlt nyáron 88 hallgatót küldött ki, illetve fogadott cseregyakorlatra.

— Mint az elmondottakból is kiderült, a nagymérvű fejlődés ellenére akadnak gondok is a nemzetközi kapcsolatok megteremtésében és fenntartásában. Miként próbálják kiküszöbölni a meglévő fogyatékoságokat?

— A nyugat-európai és a fejlődő országokkal kapcsolatban az említett nehézségeken túl, gondot okoz nekünk a külföldiek meghívása. Sajnos, a fogadókészségünk minimális, például egyszerű elszállásolási problémákkal küszködünk. Arra sem vállalkozhatunk, hogy egy-egy nagy tekintélyű külföldi vezető kutató hosszabb itt-tartózkodását biztosítsuk. A gondok enyhítése érdekében a következőkben igyekeznünk még természetesebbé tenni külszervezetünk, s felülvizsgáljuk a pénzügyi kereteket, azok felhasználását is.

— Milyen új kapcsolatokkal egészül ki az egyetem sokrétű külszervezeti tevékenysége?

— Egyetemünk vezetői és szervei igen fontos feladatnak tekintik a nemzetközi kapcsolatok ápolását, továbbfejlesztését. Az elmúlt három esztendőben két új szerződéses kapcsolatot létesítettünk a moszkvai, illetve a jénai egyetemmel. Erre az évre Erfurtot is bekapcsoljuk az együttműködésbe. Jelenleg az odesszai Filatov Intézettel és a rostocki Wilhelm Pick Egyetemmel közös tudományos munka szerződéses részleteinek kidolgozásán fáradozunk. Ezeket túl tervezzük még csehszlovákiai és lengyelországi intézményekkel is a kapcsolatfelvételt.

SZ. Z.

Idén áprilisban ismét megrendezi az Országos Tudományos Diákköri Konferenciát. Bár eddig több mint egy hónap hátra van, a dolgozatok már elkészültek, s a szervező munka is lassan vége felé közeledik. Az eddig végzett munkáról, a konferencia előkészületeiről érdeklődtünk intézményeinkben.

A JATE Természettudományi Karán tavaly áprilisban tartottak helyi TDK-konferenciát. Az OTDK-n az utóbbi két év — két kari TDK — legjobb pályamunkáival képviseltük magukat.

— Átlagosan hetven körül van az egy-egy kari konferencián felolvasott dolgozatok száma, s két év terméséből körülbelül ugyanennyi jut tovább az országosra is. — mondja dr. Andor József docens, a Tudományos Diákköri Tanács elnöke. — Idén is több szkecióba kaptunk meghívást, sőt a számtástudományi szekció ülésére Szegeden, a mi karunk rendezésében kerül sor.

— Tapasztalható-e fellendülés ilyenkor a diákköri munkában?

— Nem. Nem kapunk több dolgozatot, mint máskor, de ez nem baj. A diákköri tevékenységnek elsősorban a folyamatos, rendszeres munkára kell épülnie. A konferencia persze „ünnep”, de a hétköznapi jóvoltából az. Visszalépet jelentene ha csak az OTDK-ra koncentrálnánk.

— Ez csak a hallgatókon múlik?

— Nem tartom szerencsésnek, hogy az OTDK nem követi a tanév ritmusát, hogy nagyon korán el kell az anyagot küldeni. A kari értékelésekre szánt időt is beszámítva, a hallgatóknak már októberben kész kellene lenni mindennel, tehát a tanévből másfél hónapot kap. Komolyabb teljesítményhez ez kevés.

Április 11-13 között Pécsen lesz a jogászok diákköreinek találkozása. Ők nem rendeztek kari konferenciát, de a maga módján mindenki készült, készült erre a három napra. Dr. Szabó Imre tanárséggeddel, a polgárjogi diákkör patronáló tanárával beszélgettünk.

— A polgárjogi diákkör sajátos helyzetben van, hiszen a hallgatók — a tananyag eloslása következtében — negyedéves korukra jutnak el odáig, hogy e témában tartalmas dolgozatot tudnak írni. Így a beadott munka többnyire a készülő szakdolgozat előzménye, esetleg egy-egy fejezete.

— Ezek szerint a hallgatók meggyerésére is kevesebb idő van...

— Ezt a területet nagyon jól ismerni kell, hiszen a jogász gyakorlatban naponta szükségük lesz majd rá. Persze föl kell kelteni az érdeklődést, minél tartalmasabb szakmai programokkal. Ősszel például háromnapos szakmai kirándulást szerveztünk. Voltunk az Igazságügyi Minisztériumban, az Országos Tervhivatalban, a győri Vagon- és Gépgyárban, Veszprém-ben a megyei bíróságon. A hosszúra nyúlt beszélgetések is mutatták: hallgatóinkat érdekli a téma.

— Egy országos konferencia a „kiválónak” is adhat valamit?

— Legnagyobb hasznát azok látják, akik írnak. Beleköszólnak a tudományos munkába, körüljárják egy problémát. De a többieknek is jó, mert olyan társaságba kerülnek, ahol a tudomány a téma, s a társaikkal hallhatnak olyan dolgokat, amelyekkel esetleg órán nem találkozhat.

A SZOTE „házi” TDK-konferenciájára február közepén került sor. Dr. Lázár György egyetemi tanár, a Tudományos Diákköri Tanács elnöke elégedett az eredménnyel:

— A két karról 64 előadás hangzott el. Ez a szám kisebb a múlt évinél, ugyanakkor meggyugtató a témákban való jártasság, a dolgozatokon érezhető magas szintű felkészültség.

— Tükrözi ezt a továbbított előadások száma is?

— Központi keretszámok szabják meg, hány munkát küldhetnek tovább. Idén húsz szóbeli előadás jut el az OTDK-ra; a hallgatók létszámának megfelelően tizenöt az orvoskarról, öt

a gyógyszerészskarról. Örvendek, hogy a rendező pécsi egyetem nagy teret biztosított az ügynevezett poszter-előadásoknak. Ezek általában közvetlenebb, érdekesebb eszmécsere nyújtanak lehetőséget, mint a szóbeli előadások. S még egy előnye van: aki a dolgozatát nem olvashatja fel, átalakítja poszterre, így a delegálható hallgatók mindegyike aktív részese lehet az országos konferenciának.

— Milyen volt az érdeklődés a helyi konferencia előadásai iránt?

— Elég jó volt a látogatottság; s meg kell jegyezmem, nemcsak a hallgatók, hanem az oktatók is eljártak az előadásokra. Ugyanakkor jó lenne növelni a hallgatók vitakészségét. Erősíteni szeretnénk a klinikai, intézeti diákkörök „kör” jellegét, s megszerveztük a diákköri hallgatók továbbképzését. Utóbbi lehetőséget ad arra, hogy a hallgatók más vizsgálatokba is betekint-hessenek, tudományos látókörük szélesedjék.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola novemberben megrendezett konferenciáján nyolc szekcióban 71 dolgozatot olvastak fel. Közülük 38 jutott tovább, s ez a szám az előző évi pályamunkákkal 54-re emelkedett.

— Elégedettek lehetünk a színvonalal. — mondja dr. Kóbor Jenő főiskolai tanár, a TDK elnöke. — Az általunk továbbított munkák közül eddig egy sem jött vissza, tehát az első próbát kiállták. Az érdeklődésre sem lehet panasz: előfordult, hogy egyik-másik terembe nem fértek be a hallgatók.

— Van valami titka a népszerűségnek?

— A főiskola vezetése maximálisan támogatja ezt a munkát, jutalmazza két évenként a legjobb diákköröket, s bár a nyomdai kapacitás kicsi, mindent megteszünk a legjobb dolgozatok kiadásáért.

— Milyen problémák adódnak?

— Elsődleges cél: alkotó emberekké formálni a hallgatókat. Kapcsolódni kell a diákköri tevékenységnek a tanszéki kutatómunkához, s tükröznie kell az intézmény profilját, feladatát. Itt már vannak hiányosságok, hiszen mi tanárokat kényszerít és bár az ifjúságmozgalmi témájú dolgozatok száma emelkedett, a tantárgytervezés, a oktatástechnika iránti érdeklődés változatlanul a kívánatos alatt marad. Ezen mindenképpen változtatni szeretnénk.

F. GY.